

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Ҳамидова Фируза Рауфовна дар мавзуи «Пайвастаҳои координатсионии молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол ва тиосемикарбазид» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои химия аз руи ихтисоси 02.00.01-Химияи ғайриорганикӣ

Аз рӯи мазмуни автореферат метавон ҳулоса қард, ки кори диссертационии Ҳамидова Ф.Р. ҷамъбости таҳқиқоти зиёди таҷрибавӣ мебошад, ки ба омӯхтани равандҳои комплексҳосилкуни молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол дар кислотаи гидрогенхlorид, инчунин синтези пайвастаҳои нави координатсионии молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол ва тиосемикарбозид, омӯхтани ҳосиятҳои физикию химиявии онҳо баҳшида шудааст.

Мавзуи таҳқиқот бешубҳа актуалӣ мебошад. Дар айни замон пайвастаҳои гуногуни молибден, аз ҷумла пайвастаҳои координатсионии онҳо бо лигандҳои органикӣ барои истеҳсоли моддаҳои биофаъол, рангу бор ва дорувориҳо истифода менамоянд.

Бо усули потенциометрӣ равандҳои комплексҳосилкуни молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол дар муҳити 4,5-6 мол/л HCl ва ҳароратҳои 273-338 К омӯхта шудааст. Муқаррар карда шудааст, ки дар ҳамаи ҳароратҳо зина ба зина аз як то панҷ зарраҳои комплексӣ ҳосил мешавад. Собитҳои устувории комплексҳои ҳосилшуда муайян намуда, қиматҳои функцияҳои термодинамикии раванди комплексҳосилкуни молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол ҳисоб карда шудаанд.

Усулҳои синтези 15 пайвастаҳои нави координатсионии молибден (V) бо 1,2,4-триазолтиол ва тиосемикарбазид дар кислотаҳои гидрогенхlorид, формиат ва атсетат коркард шудааст. Қонуниятҳои раванди комплексҳосилшавии молибден (V) бо 1,2,4- триазолтиол вобаста аз ҳарорат ва концентратсияи HCl муқаррар гардидааст. Бо истифода аз усулҳои таҳлили элементии химиявӣ, кондуктометрӣ, спектрҳои инфрасурҳ ва термогравиметрӣ таркиб ва соҳти пайвастаҳои нави координатсионӣ муайян карда шудааст.

Натиҷаҳои бадастовардашуда кори нав буда, аҳамияти илмию амалӣ доранд.

Ҳулосаҳои асосии кор асоснок ва мантиқӣ мебошанд. Аммо ҳангоми мутолиаи автореферати муаллиф баъзе саволу мулоҳизаҳо ба миён омадаанд:

1. Набудани мубодилаи галогенид-ионӣ дар система ($\text{Mo}^{5+}\text{-SCN}$) на таъсири омилҳои термодинамикӣ, балки кинетикӣ мебошад. Оё ин ба таври таҷрибавӣ тасдиқ карда шудааст?

2. Дар автореферат ҳатоғиҳои техникии ва услубӣ ҷой доранд.

Бояд гуфт, ки эродҳои баёншуда ҳарактери ҳусусӣ доранд ва ба ҳеч ваҷҳ аҳамияти назариявӣ ва амалии кори иҷрошударо паст намекунанд.

Кори диссертационии Ҳамидова Ф.Р. таҳқиқоти илмии анҷомёфта буда, дар химияи пайвастаҳои координатионии молибден (V) саҳми муайян мегузорад. Боварӣ дорам, ки кори диссертационии Ҳамидова Фирӯза Рауғовна аз ҷиҳати мазмун ва ҳаҷми худ ба меъёрҳои номзади илмҳои химия аз руи ихтисоси 02.00.01-«Химияи ғайриорганикӣ» пурра ҷавобгу аст ва муаллифи он Ҳамидова Фирӯза Рауғовна сазовори унвони илмии номзади илмҳои химия аз рӯи ихтисоси 02.00.01- химияи ғайриорганикӣ мебошад.

Дотсенти кафедраи химияи умумӣ
ва ғайриорганикӣ МДТ «Донишгоҳи
давлатии Боҳтар ба номи Носири Ҳусрав»,
номзади илмҳои химия

Ятимов Парвиз Мадаминович

Суроғ: 735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Боҳтар кучай Айни 67, Е-mail: Pyatimov@mail.ru
тел: +(992) 93 403 03 22

Имзои Ятимов П.М. –ро тасдиқ мекунам
Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои маҳсуси
МДТ «Донишгоҳи давлатий Боҳтар
ба номи Носири Ҳусрав»

Шукурзод Ҷ.А.